

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XII. évfolyam, 3389. szám

1956. január 15. vasárnap

4 oldal, 20 hani

Az állami szabvány tiszteltbentartása — a jó minőség biztosítása

Egyre fejlődik népgazdaságunk, egyre bővül ipari termékeink választéka. Hazánkban ma már olyan termékeket gyártunk, amelyek a múltban nem is gondoltunk: gépiparunk korszerű felszereléssel látja el a mezőgazdaságot, a köölaj-, textil- és élelmiszeripar, valamint más fontos iparágakat. A Román Munkáspárt II. kongresszusának irányelvei a népgazdaság fejlesztésének 1956–1960. évi második ötéves tervére vonatkozólag a további fejlődés útjára irányították népgazdaságunkat.

A kongresszus irányelveit követve, minden munkásnak elsődleges feladata, hogy az állami szabványokat tiszteltbentartva, kifogástalan minőségben készítse el mind a belföldi piacra, mind pedig a külföldre szánt termékeket. A jó minőség biztosítása érdekében igen nagy feladat hárul a minőségi ellenőrökre, a műszaki ellenőrző osztályok tagjaira és vezetőire. Feladatuk, hogy közbejelenek valahányszor hibás, az állami szabványnak nem megfelelő terméket akarnak egyik osztályból, vagy egyik gyárból a másikba szállítani. Kötelességük megalkuvás nélkül visszautasítani a szabványnak nem megfelelő közszükségleti cikkeket, hogy ezáltal megóvják a vásárlókat a selejtes árucikkektől.

A minőségi ellenőröknek, a műszaki ellenőrző osztály tagjainak elsődleges feladata a gyár becsületének védelme, a hibás termékek visszatartása és ezáltal egész sor bonyodalom és felesleges kiadás megelőzése. Ezt azonban a minőségi ellenőrök nemcsak esetenkénti közbejelenésükkel biztosíthatják, sőt nem is szabad csupán ehhez a módszerhez folyamodniuk. A minőségi ellenőröknek, a műszaki ellenőröknek foglalkozniuk kell a minőség ellenőrzésével foglalkozó dolgozók minőségének elsődleges kötelességük megelőzni a selejt keletkezését. Ezt úgy érhetik el, ha állandó és szoros kapcsolatot tartanak fenn a munkásokkal, mesterekkel, technológusokkal, ha már „menetközben”, sőt még a gyártás megkezdése előtt tanácsokkal segítik az ellenőrzésre kerülő termék elkészítését és így már eleve biztosítják a kifogástalan minőséget.

Jó példát szolgáltat el tekintetben a „I. Ranghegy”-gyár: nemcsak a műszaki ellenőrző osztály tagjai, de az osztály vezetője, Poroznic Igor mérnök is ideje legnagyobb részét a dolgozók között tölti.

Sok esetben maguk az állami szabványok előírásai sincsenek a technikai fejlődés színvonalán és így a már elavult szabvány-vizsgálati módszereket a „I. Ranghegy”-gyár laboratóriumában sokszor a haladottabb szakirodalom útmutatásait követve végzik. Más esetekben — különösen az élelmiszeripar szabványainál tapasztalható — egymással ellentmondó minisztériumi normák helyettesítik a szabványt az év különböző időszakában. Így például a malmok sokszor az állami szabványnak nem megfelelő búzát őrlenek és a nem megfelelő nyersanyag ráült belyegét a gyártott liszt minőségére s ez tovább a késztermékre. Ilyenkor a feldolgozó vállalatok nem veszik tekintetbe az állami szabvány előírásait, hanem a sok közül kiválasztják a számukra legmegfelelőbb minisztériumi rendeletet és ezzel hátrítják el a felelősséget.

Büroülést tartott az Országos Békevédelmi Bizottság

A Román Népköztársaság Országos Békevédelmi Bizottságának ülése a napokban ülést tartott Mihail Sadoveanu akadémikusnak, a Román Népköztársaság Országos Békevédelmi Bizottsága elnökének, a Béke Világtanács tagjának elnökletével.

Megvitatott a bizottság 1956 első félévi munkatervét és elhatározta, hogy a Béke Világtanács 1956 áprilisában sorra kerülő rendkívüli ülésének köszönésére széleskörű akciót indítanak, a Béke Világtanács 1955. december 1-i felhívásának népszerűsítésére és megvitatására. Ez a felhívás, mint emlékeztetés, a fegyverkezési hajszát megszüntetésével, a fegyverkezést csökkentésével és az atom- és hidrogénfegyverek tiltásával áll kapcsolatban.

Népszerűsítik és megvitatják ebben a kampányban a szocialista tábor országainak, elsősorban a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság, valamint a világ összes né-

Sok esetben a műszaki ellenőrök egyes munkások rossz szemmel nézik, hanem segítőtársaikat látják bennük, hanem rosszakaratokat, akik minden kis hiba miatt nagy zajt csapnak és így „akadályozzák” a norma teljesítését, a kereset növekedését. Ezeknek a munkásoknak meg kell érteniük, hogy a jó minőség mindannyiuk becsületbeli ügye és a minőségi ellenőr nem a norma teljesítését, hanem azt igyekszik megakadályozni, hogy rossz, hasznavehetetlen, vagy élelmiszerek esetén az egészségre káros áru kerüljön a vásárlókhoz. Akkor, amikor visszautasít egy vég vásznat, egy pár cipőt, egy fogaskereket, vagy akármilyen más kész- és félkész árut, nem a selejtet, vagy a hibás árut gyártó dolgozó ellen, hanem annak érdekében is cselekszik, hiszen aki délelőtti cipőt gyárt, az délután vásznat vásárolhat és bizonyára egy cseppet sem örülne, ha hibás vászonnal szolgálnák ki az üzletben.

Hiba azonban nemcsak egyik-másik munkás magatartásában nyilvánul meg. Olykor ez megmutatkozik az ellenőrök részéről is, akik elnézik a jelentéktelennek tűnő hibákat, nem magyarázzák meg a munkásoknak a kifogástalan minőségű munka fontosságát: találmány ellenőrzik a legyártott darabokat és így természetesen igen sok selejtes, rossz félkészáru kerül ismét megmunkálásra.

Az állami szabvány betartása és ezen keresztül a gyártott termék minőségének javítása második ötéves tervünk egyik alapvető feladata. Ez a feladat hárul a párt- és szakszervezeti aktivistákra is, mert a minőség javulásának egyik feltétele a jó példák alátámasztott felvilágosított munkája. Minél több dolgozó győződik meg a jó minőségű munka fontosságáról és minél több minőségi ellenőrben tudatosul a feladatának jelentőségét, annál jobb lesz a minőség, alacsonyabb a selejtarány.

Második ötéves tervünk irányelveinek valóra váltása érdekében főfeladatunk kell a minőség kérdéseivel foglalkozni a vállalatvezetőknek, a műszaki ellenőrök osztályok vezetőinek és tagjainak, valamint az üzemek minden dolgozóinak. Különösen nagy feladat hárul a kommunisfákra és a pártszervezetekre. A párt tagjainak élen kell járniuk, példát kell mutatniuk a termékek minőségének megjavításáért vívott harcban. A pártszervezetek gyűlésein foglalkozni kell egyes kommunista minőségi ellenőrök tevékenységével, a bírálat és önbírálat fegyverével kell harcolni a minőség megjavításáért.

Letűnt évek az az idő, amikor a munkás fáradtságának a kizsákmányolók látták hasznát. Ha ma jó minőségű öntvényt, szerszámgépet, vagy közszükségleti cikket készítenek, saját munkatársaink javát szolgáljuk, második ötéves tervünk végrehajtását, a szocializmus építését gyorsítjuk. Ha ma tejször, tartós ruhát, cipőt, butort, izletes élelmiszert gyártunk, a mi családunknak, a mi gyermekeinknek, a munkásoknak, a dolgozó parasztnak telik örömeik benne. Ne feledjük el: a jó minőségű munka mindannyiunk érdeke, minden munkás, minden gyár becsületbeli ügye.

Büroülést tartott az Országos Békevédelmi Bizottság

peinek a békevédelmi harcban elért nagy sikereit, továbbá a Román Munkáspártnak és a Román Népköztársaság kormányának következetes békepolitikáját.

Az Országos Békevédelmi Bizottság a tervek szerint ünnepségek rendezésével, kulturális előfordulások alkalmából, békevakációkat szervezők és minden eszközzel továbbfejlesztési más országok békevédelmi bizottságaival való kapcsolatát, a román nép és más népek baráti kapcsolatának megerősítése céljából.

A büro tagjai különböző javaslatokkal egészítették ki a munkatervet. A büro elfogadta a tagok javaslatait.

Mihail Sadoveanu akadémikus végül kiemelte országunk békevédelmi mozgalmának fontos feladatait a jelenlegi szakaszban, és a békeszerző erőket jelentős sikereit az új háborús veszély elhárításáért folyó harcban. (Agerpres.)

Vizsga

Népi demokratikus rendszerünk messzemenő segítségét és támogatást nyújt az egyetemeken és főiskolák hallgatóinak. Az utóbbi években a vizsganapok valóságos ünnepnapokká váltak az egyetemi ifjúság életében: ilyenkor adnak számot az elmúlt félév munkájáról, tanulással töltött napjairól. Az ünnepi hangulat külsőségeiben is megnyilvánul: a vizsgatérmet virágokkal, jelmondatokkal teszik díszessé, meghívtak ünnepélyessé a diákok.

A városunkban működő állatorvosi fakultás egyik tantermében most folyik a bonctanvizsga.

A bonctan nem tartozik az úgynevezett „könnyű” tantárgyak közé, hisz alapvető és döntő fontosságú mind az ember, mind az állatgyógyászati ismeretek elsajátításában. A második 130. számú csoportja egy kicsit izgultva várja a vizsgát. A vizsgatéremben csend honol. Egyesek még a vizsga előtt utoljára átlapozzák jegyzeteiket, majd miután meggyőződtek arról, hogy valamennyi tárgykört alaposan elsajátították az elmúlt félév folyamán, össze- csapják a füzetet és nyugodtan várják a vizsgát.

Kétségtelen tény, hogy valamennyien alapos munkát végeztek. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a leckeönnyekbe írt „kifűző” minősítések.

Most vizsgázik Lupse Nicolae másodikéves hallgató. A szételőnyre írt tételeket nyugodtan, pontosan fejtli ki. Folyékonyan, közérthetően beszél. A vizsga végeztével megelégedetten nézi a leckeönnyébe írt minősítést: „foarte bine”.

A vizsgázató tanár — Grigorescu Ioan, az egyetem rektora — „igényes”. Mellekkérdéseire kapott válaszokból is igyekszik meggyőződni a vizsgázók képzettségéről. — *Fauzan Ioan elvtárs — kissé akadózva felel, — a szavakat keresi. A rektor elvtárs kérdéseire adott feleletek azonban arról győzik meg a vizsgázató tanárt és a teremben jelenlévőket, hogy Fauzan elvtárs is alaposan készült a vizsgára.*

Pénteken, január 13-án szép minősítésekkel gazdagodtak a leckeönnyek. Kétségtelen, hogy az elkövetkezendő napok még több sikeres vizsgát eredményeznek majd.

Érdekes útjás a tervszerű takarékoskodás meghonosítására az építőtelepeken

Jean Grigoriu, az „I. V. Sztálin” Scinteia Háza Nyomdaipari Kombinát építőtelepének tervosztály-vezetője nemrégiben új módszert dolgozott ki az önköltségszámítás tervszerűsítésére és operatív ellenőrzésére. Az új módszer az úgynevezett „lejtellenőrzés”, vagyis a termelésnek összességében, lejtelenkénti ellenőrzésén,

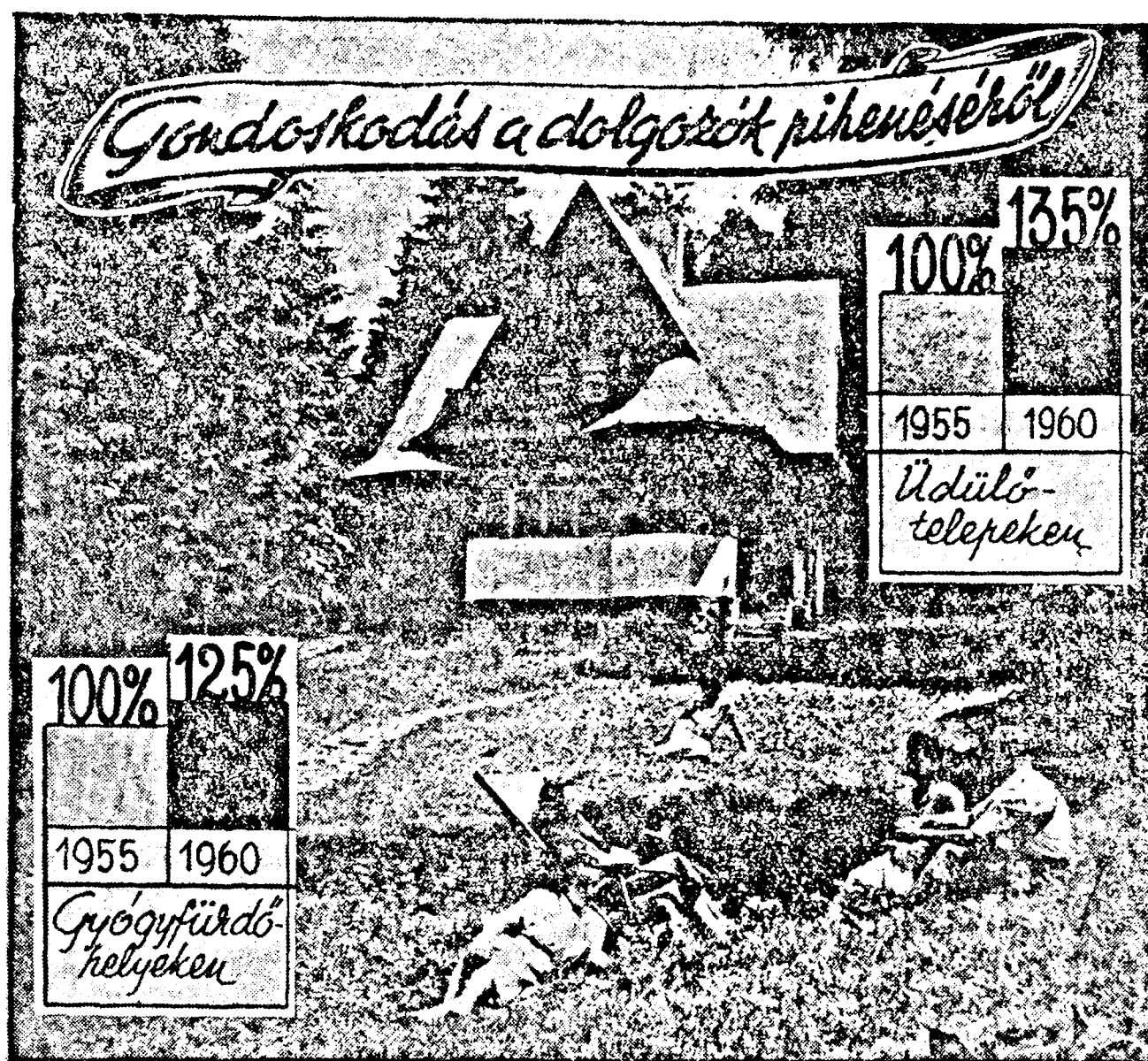
„Meg kell javítani a szocialista kereskedelemben a lakosság kiszolgálását. A kereskedelmi dolgozók civilizált módon, figyelmesen kell kiszolgálják a vevőket és vonzó formában kell elrendezték az árucikkeket”.

(Az RMP II. kongresszusának irányelveiből a népgazdaság fejlesztésének 1956–1960. második ötéves tervére vonatkozólag.)

Varga Károly elvtárs, a Helyi Kereskedelmi Szervezet igazgatója hivatalból figyelmünkbe a 75. számú készruha üzletre. A 75-ös számú üzletben az elmúlt évben több, mint 8 millió lejt volt a forgalom. Ugyanilyen nagy forgalmat ért el a 15-ös számú készruhák árusító üzlet is. E kitűnő megvalósítások elsősorban a már a múlt évben jelentősen megjavult árulatlásnak és ugyanakkor az emelt üzletek kereskedelmi dolgozóinak a vásárlók iránt megnyilvánuló figyelme, elvtársias magatartásának köszönhető.

AHOL SZÍVESEN FOGLALKOZNAK A VÁSÁRLÓKKAL

A 75-ös számú üzletben Fránkl Andor felelőssel beszélgettünk, aki régi szakember és szeretettel ragaszkodik munkájához. Elmondta: a múltévi sikert úgy érték el, mind a 75-ös, mind a 15-ös üzletnek a munkaközségei, hogy szívesen dolgozzanak a vásárlók kiszolgálásán. Így sikerült olyan helyzetet teremteni, hogy a jól kiszolgált vásárló

A Román Munkáspárt II. kongresszusának irányelvei a népgazdaság fejlesztésének 1956–1960. évi második ötéves tervére vonatkozólag ragyogóan szemlélteti a dolgozó nép anyagi és kulturális színvonalának emeléséről. A dolgozók üdülésének további megjavítása érdekében az irányelvek előírják: „1955-ig viszonyítva 25 százalékkal több helyet kell biztosítani a dolgozóknak a gyógyfürdőhelyeken és 35 százalékkal többet az üdülőtelepeken...”

Elenjáró IMSz brigád

A Musca Ioan vezette 17. számú IMSz-brigád, amely a „December 30” gyár 2. számú szövődjében dolgozik, már az év első munkanapjában szép teljesítményeket valósított meg. A szocialista verseny fellendítésével, a haladó munkamódszerek sikeres alkalmazásával, a brigád tagjai naponta átlagban 8–10 százalékos tervteljesítést értek el, s így az A) váltásban élre kerültek.

A három váltásban a következők tündették ki magukat: Zirner József az A) váltásból 48, Schlechter Eva a B) váltásból 50 és Szinjan Ecaterina a C) váltásból 44 százalékos átlagteljesítéssel.

Teljesítették tervfeladataikat

Az IRUM gépjárató vállalat munkásai és technikusai az új esztendőben fokozott lendülettel láttak munkához. A január első tíz napjára eső tervfeladatokat száz százalékosan megvalósították. A munkában Ma-

Tudományos ülésszak

Csütörtökön délelőtt megkezdődött a mezőgazdasági gépészetével és villamosságával foglalkozó kutatóintézet (ICMEA) III. tudományos ülés-szaka.

A megnyitó beszédet Petre Moldovan elvtárs, a földművelésügyi miniszter helyettese mondotta. Beszé-

cean Stefan, Deák Ferenc és Tamas Ioan szerelő-géplakatosok és még sokan mások tündték ki.

A termelékenység növelése érdekében a vállalatban az év folyamán 25 különböző műszaki-szervezési intézkedést illetnek gyakorlatba.

dében megvilágította az ICMEA kutatóinak és a mezőgazdasági gépészetén dolgozó szakembereknek feladatait a II. pártkongresszus irányelvei alapján.

Ezután beszámoló hangzott el az intézet 1955. évi tevékenységéről. Az ülés szakfolytatja munkálatait. (Agerpres.)

Hazatért Berlinből

a román kormányküldöttsége

Szerdán este visszaérkezett a fővárosba a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének és a Román Népköztársaság kormányának küldöttsége, amely részt vett Wilhelm Pieck elvtárs, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke 80. születésnapja alkalmából rendezett ünnepségeken.

A küldöttségben a következő elvtársak vettek részt: Constantin Pirvulescu, az RMP KV Politikai Irodájának tagja, az RNK Nagy Nemzetgyűlésének elnöke, Simion Bughici, az RMP KV tagja, a Minisztertanács alelnöke és Gh. Stoica, az RMP KV tagja, a Román Népköztársaság nagykövete a Német Demokratikus Köztársaságban.

A küldöttséget a baneasai államom I. Chisineschi, Emil Bodnarus hadsergébírók, P. Borila, Gr. Prooteasa, Vass Gizella, T. Rudenco és más elvtársak fogadták.

A küldöttség megérkezésénél jelen volt W. Eggerath, a Német DK bukaresti nagykövete és a nagykövetség tagjai.

Figyelmes kiszolgálás

A kirakatra is nagy súlyt helyeznek. Az üzlet számos szép kirakattal rendelkezik s ezeket mindenkor rendben tartják. Szépen, izélesen rendezik el az árukat és ha új vásárlókat kap az üzlet, azt nyomban a kirakathoz is elhelyezik.

A TÖRELEM, AZ UDVARIAS MAGATARTÁS A SIKER „TITKA”

Most pedig lássuk, hogyan dolgoznak az eladók. Péntek délután, ugy 6 óra körül az üzletben nagy a forgalom. Főleg férfi készruhákat keresnek a vásárlók. Hat-nyolc vevő áll Farkas János előtt. Csak úgy záporoznak a kivánságok.

Nekem egy férfiúra kell — mondotta az egyik vevő, aki feleségével együtt jött. Pillanatok alatt a pultra került egy szép szürke férfiöltöny. A vásárló nézi, majd így szól: — Jobban szeretem az egysoros öltönyt.

Kérem — hangzott Farkas János válasza és máris egysoros szürke öltönyt akaszt le a fogasról. A vásárló lepróbálja. Kitűnően áll rajta a zakó. A feleségének is tetszik. Az ár is megfelelő. Elkészül a bon. Fizetnek a pénztárnál, majd elégedetten távoznak.

A Varga Katalin szövetkezet egyik dolgozója férje számára szeretne nadrágot vásárolni. A méretet nem tudja. Ugy segít magán, hogy leírja férje alakját.

— Középtermű — mondja. — Akkor ez a szám jó — és Farkas János a pultra tesz egy szép barna nadrágot.

— Igen, úgy gondolom, hogy ez megfelelő.

— Ha mégsem lenne az, — mondja udvariasan az eladó — akkor tessék visszahozni, kicserélni.

Idősebb asszony unokája számára gyermekruhát kér. Világos színűt mutatnak. Nem nyeri meg tetszését. Sőt, tételen áll. Nyomban teljesült ez a kívánsága.

Es így megy ez óráról-óra, napról-napra.

Még megkérdezzük Farkas Jánost, hogy mi a jó kiszolgálás titka?

— Nem titok ez — válaszolta mosolyogva. — Ismerni kell a vevőt. Udvariasan, elvtársiasan kell foglalkozni a vásárlókkal és bizalmat kell ébreszteniük az eladók iránt. Bizony, türelem is szükséges az eladáshoz. Szeretjük szakmánkat és türelmünk is van.

Az elmondottakból is kitűnik, hogy szocialista kereskedelmünk dolgozóit mindinkább magukévá tesszik a II. pártkongresszus irányelveit, igyekeznek civilizáltabb módon kiszolgálni a vásárlókat.

Az a típus, aki így mordult rá a vevőre: „Ha nem tetszik, hagyja itt!” kiveszöbven van, mert a párt tanítása mindjobban behatolt a szocialista kereskedelem dolgozó közbe is.

(m. s.)

SERESTÉLY BELA:

Cipőgyári riporton

Cipőbetéteket ragasztani láttam. Es megcsodálom gyorsaságát kezét. Amint lendült a kiszabott irányban. Szinte hallottam zizezőt neszt.

Arcán mosoly a lázas munka pirja. Ugy mártotta újít a lágy csirizbe. Mint tré tintába tollát, hogy írja: A munka gyönyört ott belé a szívébe.

Mozdulata kecses volt, mint a nádé. Amely hajlik, ha szellő cirógatja. De munkája azért nem volt parádé. Kiszámitott volt minden mozdulatja.

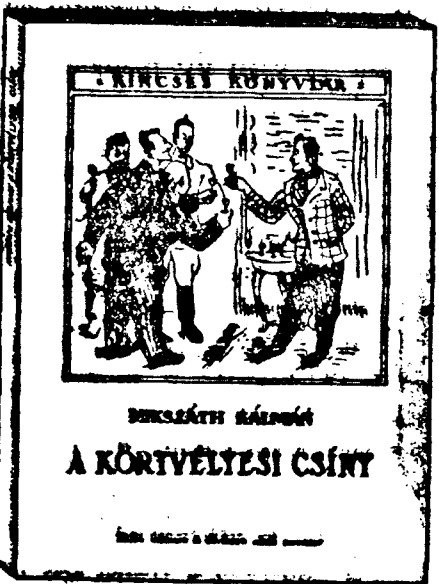
A normában százötvennel vezet. A szakkönyveket örökre buja. Öröm volt látni, szinte élvezet. Amint föl és le mozgott fúrja uja.

Tartása is nemes volt. Szinte büszke. Ki látta, gondolkodhatott magába. Mi gyűjtja e látni oly nemes tűzbe? — Az öntudatos munka méltósága...

A munkát, mely éltet, nemesít. Költő csodálja, vagy munkáselezek. Amig csak él, mindig lelkesít. Es nem felejttem el azt a kezét.

S valószínűsít a cipőre nézek. Többet mond nekem, mint sok beszéd. Benne látom a nép gyermekének. Munkás, fúrja, alkotó kezét.

Aki szótlenül érez és tudja. A „Csillag” ott ég mindnyájunk fölött. S öntudatos, szocialista munka. Harcosodó a Párt nevelte őt...

Tinódi Sebestyén

— Halálának 400. évfordulója —

Négy száz év előtt halt meg a XVI. század magyar történetének egyik legjelentősebb alakja, Tinódi Sebestyén (1505–1556). Ifjúságának éveit egybeeset a világi tárgyú költészet térhódításával. A világi tárgy leginkább az elbeszélő költészetben terjedt el. Megjelentek a török elleni harcra buzdító történelmi énekek és a szórakoztató szépirodalmi. A történelmi énekek — általában a világi tárgyú költészet — elterjedését és népszerűségét a feudalizmusnak a XVI. század közepén történő megújulása és a népi-plebejus törekvések érvényre jutása segítette elő. Természetesen a történelmi ének műfaji sajátosságai is hozzájárultak elterjedéséhez. A történelmi énekek — amelyek a kor szépirodalmi falkadatok — beszámolókat voltak a török háborúskodások időszaki eseményeiről. Fő tárgykörük: a török elleni harc. A török elleni harc eseményeinek, kimagasló és példamutató hőseinek éneke és terjesztője Tinódi Sebestyén volt.

Tinódi jobbágy családból származott. Műveltségét hazai iskolákban szerezte. Tudott latinul is. Pályáját Török Bálint udvarában kezdte. Török Bálint mellett részt vett a török elleni harcokban, ahol súlyosan megsebesült és félkarját elvesztette. Miután a törökök elhurcolták Török Bálintot (Konstantinápolyba (1541)), Tinódi állás nélkül maradt és mint énekmondó tengette életét. Az ország különböző részét bejárta a tudomást szerzett a fontosabb eseményekről. Nem volt korának olyan kimagasló eseménye, amelyet ne verselt volna meg. A szöveghez dallamot is szerzett a szerző. A végvárak, nemesi gyűlések és udvarbirtokosok énekei mellett és énekesével elő is adta. Sok hányattatásban, nélkülözésben és megaláztatásban volt része. Később sok főúri pártfogója akad, köztük Nádasdy Tamás országbíró, aki udvarába fogadta. I. Ferdinánd 1553-ban a nemesek sorába emeli Tinódit egész családjával. E kitüntetés úgy okolta meg, hogy Tinódi az énekek művelésével és az események magyar nyelven való megverselésével minden kortársát felülmúlta.

Tinódi munkássága több szempontból is jelentős. Elsősorban azért, mert a nép nyelvét igyekezett diadalra juttatni a megküzdött a nyelv fejlettségéből adódó akadályokkal. Másrészt, a török elleni harcok szíkségeinek egyik lángoló hirdetője volt.

Művel nyomatásban is megjelentek Kolozsváron 1854-ben Cronica címmel. A gyűjtemény Tinódinak szinte minden nevezetes énekét közli. Így: Erdélyi Hírtörő, Buda vesztésétől és Terek Bálint fogságáról, Eger vár ostromáról, Az vég Loson-

czi Istvánnak haláláról való énekeit. Zsigmond király és császár krónikájáról stb. Művei valószínűleg pártfogói költségén jelentek meg.

Tinódinál az énekmondás tudatos irodalommal fejlődött. Ez kitűnik abból a tényből is, hogy saját maga árulta könyvének példányait. Ebből látszik, hogy Tinódi hivatalos író, akinek az írás nem melléktörekvés, mint a legtöbb reformátor irónál.

A Cronica-t prózában írt először nyitja meg, melyben megjelöl művének célját:

„Ez jelölendő könyvecskét közzeni nem egyebet gondoltam, hanem, hogy az hadakozó, bajvívó, várak, városok rontó és várbán szorult magyar vitézségnek lenne tanúság... az pogán ellenségnek mi módon ellene dühassanak és hadakozzanak... sem adományért, sem barátságért, sem félelemért hamisít nem írtam, az mi keveset írtam, igazat írtam...”

Tinódi történelmi énekeinek egyik alapvető sajátossága: a hitelesség... „az, ami keveset írtam, igazat írtam”.

Valóban farságot nem kímélve jarta be az országot, a végvárakat s személyesen győződött meg azokról az eseményekről, tényekről, amelyeket verseibe foglalt. Ezért nyilatkozik versei szerkesztése körülményeiről keserűséggel. „Fél kedveben”, „egy füstös szobában”... „buban, pusztá kamorában” szerezte énekeit. „Az udvarbirtok és kulcsárokról” című versében sok megaláztatást és a szegényekkel való igazságtalán bárányodot panasolja: „Elvonják a szolgáloktól az ételt, család módon,

a szegények rováására nővelik vagyonukat s rossz bort adnak Szék deák-nak”.

A történelmi hűség mellett művel éles megfigyelő tehetséget és jártasságot árulnak el mind a politikai viszonyok és személyek megfigyelésében, mind pedig az akkori társadalmi élet, hadviselés, várvédelem kérdéseiben.

Írásai igazmondó voltát bizonyították történeti kortársai is, akik felhasználták műveikben az ő adatait.

Tinódi felismerte, hogy az országot fenyegető veszélyek közül a török veszély a legveszélyesebb. Ez a felismerés rugója törökgyűlöletének, politikai pártállásának. Azonban nemcsak a török veszélyt látta, hanem az ország belülről bomlasztó erőit: a feudális anarchiát. Világos volt előtte tehát az, hogy ebben a politikai helyzetben a török elleni küzdelemnek színté egyetlen erőforrása a végvári katonaság. Nagy jelentőséget tulajdonított a végváraknak s a végvárakban harcoló katonák hősiességének számtalan példáját örökítette meg.

Tinódi történelmi énekei formai szempontból nem kifogástalanok. Műveinek szerkezete egyenlően. Versorai dűcsögek. Tinódi nem is törekedett annyira formai tökéletességre, mint inkább a mondanivaló pontos közvetítésére. Nyelve erős népi hatást kelt. Verselési foglalkozásait néha a sokat és sietve dolgozás rovására kell írunk. Művei komoly ideológiai értékei a XVI. század jelentős énekköltőjévé tették.

Szűcs Mária

Aradi szobrász alkotása

Tolan Ioan készült dombormű-kompozíciójának egy részlete. A mű az egykori Astra vagongyár dolgozóinak egy csoportját ábrázolja. Hiányos munkavédelmi felszerelések miatt baleset áldozatává lett társuk haláláért felelősségre vonják a gyár vezetőit és kiszolgálókat.

Illyés Gyula: Puszták népe

Megjelentése után közel húsz évvel a Szépirodalmi Könyvtudó újrakiadta Illyés Gyula megrázó alkotását, a Puszták népét. Nehéz lenne meghatározni az alig kétszázötven oldalas könyv irodalmi műfaját. Nem regény, hiszen nincs hálózatos cselekménye és tartalma nem az író fantáziájának szüleménye; nem önéletrajz, hiszen a szerző nem főszereplője mindannak, amit pártatlan megkapó erővel leír. Emlékezésnek tulajdonosan alapos és színté tudományosan pontos, tanulmányos tulajdonosan személyes és drámai erejű. Mindezekből van benne valami, de lényegében más, több ezeknél.

Illyés Gyula, a tolnamegyei rácsespusztai bércecsalád gyermeke, saját társadalmi rétegének, a nagybirtokosok gazdasági cselekedeteinek sanyaru életét írja le a tudós tárgyalgossággal és a szülei, testvérei, rokoni sorsában osztozó költő szenvedélyességével.

E kettősség ritka megőrző erővel kölcsönöz a Puszták népének, a harmincas évek magyarországi falukultúra mozgalmá egyik legjelentősebb alkotásának. Ez a leleplező erejű, ki-méltelen társadalomrajz a magyar uralkodó osztályok évezredes uralkodásáig addig ismeretlen oldalát tárja fel.

A könyv megrendítő vád — és védőbeszéd, a nagybirtokosság és ennek emberei, az ispánok, intézők, gazdasági kiskirálysága ellen, az egész életet a létminimumát is csak szűkösen megkereső gazdasági cselekedet mellett. Nagy szavak nélkül, megrázó egyszerűséggel közli Illyés Gyula tudós közgazdászok hiteles számításait: „Az 1930-as években naponta átlag 25 fillér jövedelem jutott Magyarországon egy bércecsalád egy-egy tagjára. Ez élelmezés, fűtés, világításon kívül ebből elégítik ki ruházati szükségleteiket, szellemi és vallási kíváncsiságukat, utazási igényüket. Ez a félmlut és a folyamatos jelen, a rendes állapotok kora, a béké. Nincs panasz. Csak a nevetlen gyermekek üvöltöznek, rázzák, rugdalják a bezárt kenyeresládát.”

A könyv mestert vonásokkal tárja

az olvasó elé a pusztán uralkodó birtok- és jogviszonyokat, a puszták népének történetét, erkölcsi törvényeit, egész életét.

Az 1936-os év Horthy-Magyarországhoz nehéz lett volna ennél forradalmban hangon írni egy kizsákmányolt osztály helyzetéről. Ebből a korlátozottságból fakad a könyvnek az a hibája, hogy csak feltárja a helyzetet, de nem mutat kiutat. A Puszták népe minden sorából forradalmasító cseng ki az „Így nem lehet tovább élni” szilárd meggyőződése, de az író adós marad azzal, hogy megmutassa a kibontakozás útját.

Illyés nem érezte keltette a szegény parasztságban rejlő forradalmi erő, az ő bércecsalád „ázsiai közönyével” fogadták és tűrnek mindent. Az ötvenes évek világossá válik, hogy ez a parasztság önmagában soha sem lenne képes megváltoztatni az idők folyását, ehhez vezetőre van szükség. Ez a vezető nem jelenik meg sehol a könyvben és így a megrázó erejű kritikai realista írás nem tud felemelkedni a szocialista realizmus magasságára.

Mindezt Illyés Gyula is látta, erre vallanak könyvének utolsó, jövőbe mutató sorai: „Látom a baj nagyságát, előrelátom következményeit is. Egy nép élete forog kockán. Mi az orvosság? Az az olvasó, aki szívesen olvassa, mint az íróra, hiszen ő is tudja már, amit az író tud. Akik a „megoldás” nélküli könyvet csak csonkán érzik és folytatást várnak — folytatást várak azokról is. Nekik ajánlom munkámat.”

Külön kell megemlékeznünk a Puszták népének nyelvéről, stílusáról. Illyés Gyula a magyar nyelv kiváló mestere. Nyelvének gazdagsága, tömörsége, érces zengése; jelzőinek, szóösszetételének újszerűsége, stílusának fordulatosága a Puszták népe első pillanattól egyhangúnak látszó tartalmát a legévezetesebb, legszórakoztatóbb olvasmánnyá teszi. Ezen túlmenően is találhatunk Illyés Gyulától.

Szabó Mária

mozai

Román rendezők egy csoportja utazott Moszkvába. A küldetésnek többek között tagja Tompa Miklós, a marosvásárhelyi Székely Színház igazgatója és Ilie Bales, a kolozsvári Nemzeti Színház rendezője is.

A bukaresti Filmstudió új játékfilm forgatását fejezte be. Többek között elkészült „A Protár-ügy” és a „Vörös rózsák” című film.

Anany János Toldiát és József Attila válogatott verseit 1956 elején megjelentetik Pekingben, kínai nyelven, egyidőben Petőfi válogatott verseinek negyedik kínai kiadásával.

A két pártkongresszus, 1948–1955 között Nagyvárad tartományban husz új iskola, 30 üzemi klub, 234 kultúrthoz nyílt meg. A tartományban az eltelt hét év alatt közel 500.000 könyvet adtak el.

Látogatás aradi képzőművészek műtermében

Arad képzőművészeti életében jelentős fordulatot hozott, hogy a Képzőművészeti Szövetség új, tehetséges fiatal kadeteket, leningrádi, bukaresti, kolozsvári képzőművészeti főiskolákon végzett festőket, szobrászokat, grafikusokat küldött Aradra, akiknek nagyrésze már meg is kezdte tanulmányozó és alkotó munkáját.

A párt és a kormány messzemenő gondoskodása kíséri a fiatal művészhadereket új útjukon. A képzőművészeti főiskola utolsó évét egy nagyobb szabású önálló alkotás, a vizsgamunka elkészítésére fordítják. Ezeket a műveket az állam vásárolja meg s így anyagi alapot nyújt a fiataloknak az elindulásra.

Az Aradra érkezett művészek számára a párt és állami szervek gondoskodása biztosította a kedvező munkalehetőséget. Megfelelő műtermet rendeztek be számukra. Alkotási segély címén két éven át a művészek megélhetésüket biztosító ösztöndíjakat kapnak. Ha teremt, vagy típus tanulmányozás céljából utazniuk kell, utiköltségeiket a napidíjuktól az alkotási alapból fedezi. Készülő műveikre előlegeket verhetnek fel. Az évi tartományközi tárlaton kiállító művészek legjobb műveit az állam vásárolja meg.

A fiatal képzőművész teljesen az alkotási munkának szentelheti magát. Jut ideje a művészeti gyakorlaton kívül a szocialista-realista alkotási mód tanulmányozására, ideológiai felkészülésére fejlesztésére is.

A színház épületében a népművészeti iskola rajztermét mellett lévő műtermekben dolgozik a képzőművészeknek egy része. Itt gyűlnek össze esteként a képzőművészek körének tagjai, fiatalok és tapasztalt, idősebb művészek, hogy megvitassák az alkotási munka során felmerült kérdése-

ket, az ideológiai és művészeti nevelés legürgöbbsé feladatait.

A belépő már az első teremben érzi, hogy a művészeti alkotás műhelybe érkezett, ahol komoly, elmélyült munka folyik: a szocializmus építésének művészi ábrázolása.

Enescu kifejező, eleven erővel ható szobráknak makettje s a „Nehézipar” tömör, súlyos és nyugodt bódócsa mellett a „Sportoló leány” készülő szobra SOOS ISTVÁN szobrászművész szorgalmát és alkotó tehetségét dicséri.

A nagyteremben, mely a fiatal Bicfalvi Nicolae grafikus s Mihali Ioan festőművész közös műtermé, kellemes meleg, jó világítás, rádiózene és készülő rajzok, festmények tarka és érdekes látványt fogadja a belépőt.

Ismerkedünk a fiatalokkal, akik szívesen beszélnek munkájukról, terveikről s a temesvári tartományközi kiállításról.

ALMAJAN MINA élénk, sötétszemű fiatal lány, festőművész, a „December 30”-gyár mintatervezője, örömmel mondja, hogy őt empiria-teremtő eljogadta Bukarestben és rövidesen használni is fogják.

GZHERMENSZKY LIVIA szobrász, a bukaresti képzőművészeti főiskola végzettje, mosolyogva mondja: „holnap kapom meg a műtermemet s munkához kezdek. Egyszóval: holnap kezdődik az élet”. A mondandó tréfásan indult, de kihallani be-lőle egy kis leplezett megindulást is, hiszen sok éven át álmódózt Czhermenszky Livia arról a pillanatról, amikor megkezdheti művészi pályafutását s megvalósítja elképzeléseit.

Szeretném megalkotni a „Belépés a kollektív gazdaságba” című kompozíciót — mondja. — Az alakok már elevenen élnek képzeletemben. A típusokat, ha keresi őket az ember, maga az élet hozza elénk.

Kompozícióm alakjaival, kollektív gazdaságba belépő aradrajoni dolgozó parasztokkal a vonaton találkoz-tam.

BICFALVI NICOLAE, a hunyadi Gheorghe Gheorghiu-Dej fémipari kombinát egykori mechanikusa, művészi jelűség illusztrációival tűnt fel. Eszevettük tehetségét és a kolozsvári Ion Andreescu képzőművészeti intézetbe küldték tanulni. Mint a legtöbb művésznövendéknek, neki is komoly nehézségeket kellett legyűrnie. Nappal az intézetben dolgozott, munka után az esti liceum anyagát kellett elvégeznie. Bicfalvi Nicolae IMSZ-tag azonban nem hátrált meg a nehézségek elől. Leérté-sített és sikerrel végezte el a képzőművészeti tanulást. Az 1955. évi Temesvár-Arad-Hunyad tartományközi képzőművészeti kiállításra beküldött kompozícióját: „Elvételtem egy munkadarabot”, jó megfigyelés, a mondanivaló lényegének tükrözése és a gyár életének hiteles rajza jellemzi. Bicfalvi Nicolae a nehézipari dolgozók életéből meríti művészi munkájának tárgyát. Jól sikerült a „Hegesztő” és a „Kohómunkás” című rajzai.

MIHALI IOAN máramarosvidéki földmunkás, gyermekkor óta szeretett faragni, rajzolni, agyagfigurákat gyúrni. Amikor a felszabadulás után megértette, hogy a nép tehetséges fiait előtérbe kell hozni, az érvényesülés kapui, elhárította, hogy érvényesüljön les. 1949-ben Szatmárra utazott, ahol egy tehetségteljes bizottság előtt mutatta be rajzait. Sikertel tette le a felvételi vizsgát és a kolozsvári képzőművészeti intézetbe került, ahol szorgalmasan tanult és dolgozott, hogy kipótolja a múltban mulasztottakat.

Amikor tervet felölt kérdézősködünk, a falon függő tanulmányra mutat.

— Szülőföldem szomszédságában, Moiseiu községben 1944 nyarán a hitlerista csapatok 29 dolgozó parasztot végeztek ki, mert azok segítettek a környék partizánjait. Mely halálával volt rám ez a tömeggyilkosság, melynek áldozatai közül többeket személyesen is ismertem. Szeretném ezt a tragikus eseményt megfesteni, de úgy, hogy aki látja, érezze át a pusztítások elhárított áldozatok gyűlöletét hódolatként ellen — mondja Mihali Ioan.

A falon függő kép egy épület elé terelt, máramarosi parasztférfiak csoportját ábrázolja az első sorú eldördülése pillanatában. Egyesek már lebuhtak, mások sebesülten tántorognak, de vannak, akik öntudatos bátorsággal néznek járkásszemet gyilkosaikra.

A kompozíció alakjainak az élet és halál megszűnését tanúsított magatartási módjait említi. A tanulmány drámai erővel hat a nézőre. Aki látja, érdeklődéssel várja, hogyan birkozik meg a fiatal művész a saját maga elé állított feladatokkal.

A képzőművészeti kollektívák másik tehetséges tagja FRENTHU SEVER, aki „Mihali Ioan festő portréja” című képével tűnt fel. A kritika ezt a képet a kiállításra küldött legjobb portrék közé sorolja. Frenthu Sever fejlett jellemábrázoló képességről és biztos esztétikáról tett tanúbizonyságot. STACHE VALENTIN festő „Ocskó Teréz Rihallgatása” című vásznát állította ki. A kép mély kifejező erővel ábrázolja a kintzói földelemkedő kommunista harcos, fiatal leány testi megőrzésében is győzedelmeskedő erkölcsi erejét.

Stache Valentinnak, csak úgy, mint Frenthu Severnek, rendszeres és kitartó munkával kell továbbfejlesztenie képességeit. Övakodniuk kell a sikerek feletti elbizakodottságtól és önelégültségtől. Tehetségük kötelezi őket erre.

VITROEL EMIL szobrászművész, bár nem szerepel a kiállító művészek sorában, komoly elmélyültséggel dolgozik egy nagyszabású kompozícióján. Győrj Bona, Stache Va-

lentin felesége szép tanulmányfejjel vett részt a kiállításán.

TOLAN IOAN, az aradi vagongyár egykori fiatal munkása a leningrádi képzőművészeti főiskolán végezte tanulmányait. Műtermében egy nagyszabású dombormű kompozícióját dolgozik, melyet bátran nevezhetnénk „Tetremehívásnak”. A dombormű témája az egykori Astra-gyárban védbőrendezés hiánya miatt balesetet szenvedett fiatal munkás halála. A halottat egy törött ládára fektették. Jobbról fényesítő magatartással a dolgozók sorakoznak fel, akiknek minden mozdulata, arckifejezése megkapóan érzékelteti társuk halálá feletti gyászukat s a gyáros és kiszolgálóit iránti gyűlöletüket és jogos felháborodásukat.

Mélyen kifejező a halott fölött borult megőrdt anya alakja, akit kemény akaratú, öntudatos munkásfia támogat és vigasztal. A kompozíció képi pontja figuráitól balra a kapitalista rendszer tipikus alakjai sorakoznak fel: a félműveltségű színész póz mögé rejtő gyáros, a titokban fevelő után nyúló gyári „spici”, a csendőrszép és végül a gyáros hegyeltje, a szép titkárnő. Az alakok elrendezése mintegy érzékelteti, hogy az előretört munkásosztály előtt meg kell harcolni a kizsákmányolók és védelmezők ellen és egyre szűkebb az a tér, ahová menekülhetnek majd.

A fiatal képzőművészek örömmel üdvözlik CHIRILOVICI NICOLAE festőművészt abból az alkalomból, hogy városrésztelket ábrázoló temperd megdermedtlen komoly sikert arattak a temesvári kiállításán.

A régebben beérkezett, elismert festőművészek közül HAJOS IMRE „Dinnyeszedés” című vásznával vett részt a kiállításban. A kép értéke a tisztá rajz, alapos dokumentáltság, mozgalmasság és a friss színek.

ODRI JÓZSEF aradi festő és grafikus finom kivitelezésű, kifejező női és gyermek tanulmányfejeit a kiállítás jól sikerült darabjai közé tartoznak.

Rózsá Aliz

A közép-keleti országok népei köszöntik a Szovjetuniót és az arab államok közötti kapcsolatokat

KAIRO. (Agerpres.)

Az Al Ahbar című egyiptomi lap megköszönte az Egyesült Államoknak az arab országokban folytatott politikáját és ugyanakkor köszönti azokat a kapcsolatokat, amelyeket a Szovjetunió létesít az arab államokkal. A cikk megállapítja, hogy az amerikai politika kudarcot szenvedett annak ellenére, hogy többszáz millió dollárral próbálták aláásmaz-

tani azt. Az amerikai politika azért volt kudarcos, mert figyelmen kívül hagyta az itt élő népek jogait, szabadságát, reményeit és törekvéseit. Az amerikai politika — hangsúlyozza a cikk — csupán dollárokra támaszkodik, míg Oroszország nem próbálja megvásárolni a népek öntudatát, jogaikat és törekvéseit. Oroszország baráti jóból nyújtott és kijelentette, hogy a népeknek maguknak kell dönteniük sorsuk fölött,

kijelentette, hogy elismeri jogaikat és törekvéseit, nem kívánja fölük azt, hogy résztvegyenek paktumokban, vagy blokkokban. A cikk hangsúlyozza, hogy a közép- és közép-keleti országok népei üdvözlik a szovjet politikát, mert ezek a népek a Szovjetunióban olyan nagy államra találtak, amely elismeri összes jogaikat és támogatja teljes függetlenségük kivívására irányuló törekvéseiket.

Az arab közvélemény határozottan szembelyezkedik a bagdadi agresszív paktummal

BEIRUT. (Agerpres.)

Január 11-én Beirutban megnyílt a különböző libanoni pártok és politikai szervezetek képviselőinek értekezlete. Az értekezleten elhatározták, hogy január 14-én a szakszervezeti tagok, a diákok és a beiruti lakosság más rétegei képviselőinek részvételével tüntetést rendeznek, hogy kifejezzék szolidaritásukat a bagdadi paktumba való bevonás ellen küzdő jordániai nép harcával.

Az értekezlet résztvevői táviratot intéztek Huszejn jordániai királyhoz. A táviratban rámutatnak a jordániai nép hősiességére és felkérlik a királyt, ne engedje, hogy az országot bevonják idegen katonai paktumokba.

Az értekezlet ugyancsak táviratot küldött El Rifai jordániai miniszterelnöknek, amelyben hangsúlyozzák, hogy Glubb angol tábornoknak és helyettesének jordániai tartózkodása, az ország nemzeti szuverenitásának megsértését jelenti.

BEIRUT. (Agerpres.) Libanoni lapjelentések szerint Libanon legfelső belbiztonsági tanácsa betiltotta a január 14-re kitűzött szolidaritási tüntetést.

A különböző libanoni pártok és szervezetek képviselői értekezletének végrehajtó bizottsága kimondta, hogy nem tartja tiszteletben a betiltó határozatot.

★

BEIRUT. (Agerpres.)

Az As Sark című lap rámutat arra, hogy Glubb angol tábornok, az arab légio parancsnoka, (Jordánia reguláris hadserege, amelyet Anglia pénz) oszlatta szét a bagdadi paktum elleni népi tüntetés résztvevőit és tartóztatta le a tüntetésben résztvevő jordániai hazafiakat.

★

KAIRO. (Agerpres.)

Az egyiptomi sajtó elítéli Dulles amerikai külügyminisztert, aki január 11-i sajtóértekezletén az arab népek által elvetett bagdadi agresszív paktum mellett foglalt állást.

Az Egyiptomi Gazette című lap vezércikkében rámutat arra, hogy Dulles, amikor kijelentette, hogy mindenben támogatja a bagdadi paktumot, nyíltan beismerte, hogy a paktum az ő műve és azt még 1953-ban tervezte ki. A lap hangsúlyozza, hogy arab körökben nyugtalanságot idézett elő az a tény, hogy Dulles

éppen olyan időpontban foglalt állást a bagdadi paktum mellett, amikor Jordánia népe erőteljes harcot folytat országának a paktumba való bevonása ellen. Az amerikai külügyminiszternek ez a nyilatkozata — írja a lap — csakis arra alkalmas, hogy fokozza a gyanakvást az Egyesült Államok középkeleti szándékait illetően, figyelembe véve azt is, hogy Dulles jól ismeri a legtöbb arab ország ellenséges magatartását a bagdadi paktummal szemben.

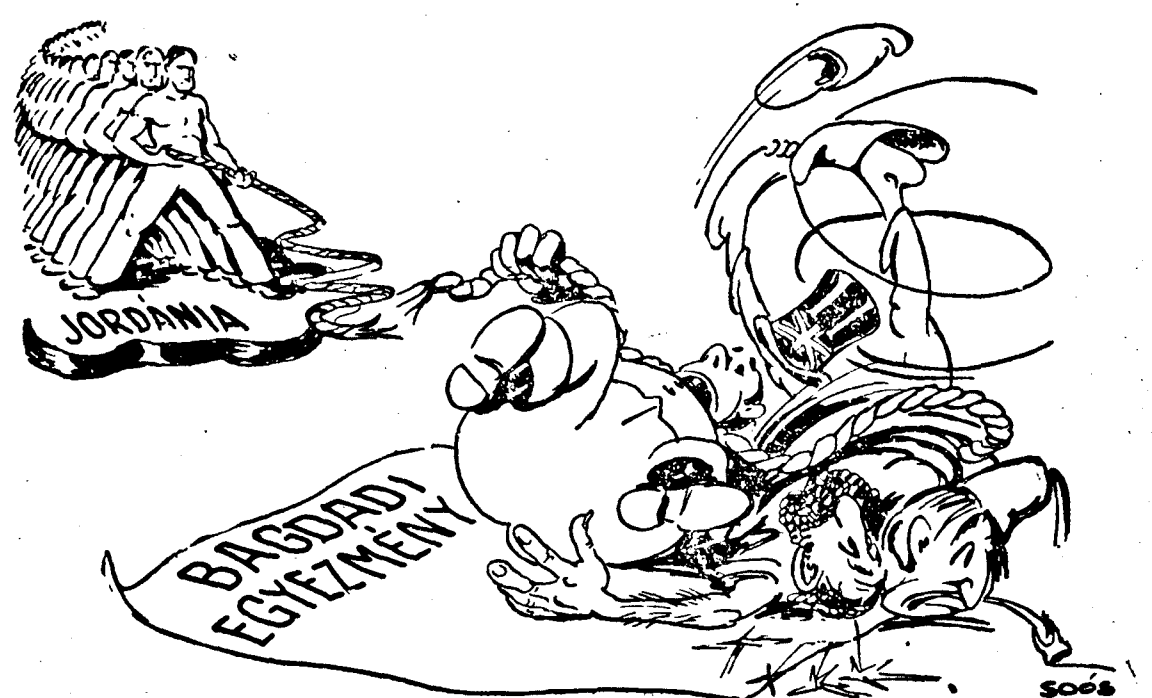
★

DAMASZKUSZ. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Damaszkuszban szíriai-libanoni közleményt tettek közzé, amelyben hangsúlyozzák, hogy január 13-án Damaszkuszban a szíriai és libanoni kormányok képviselői, a kormányfők és a két ország külügyminiszterei és katonai képviselői értekezletet tartottak. Az értekezleten megállapodásra jutottak abban a tekintetben, hogy Szíria és Libanon kétoldali védelmi egyezményt köt. Az egyezmény kidolgozására a két ország képviselőiből bizottságot alakítottak. Az egyezményt január 16-án írják alá.

JOHN BULL:

Mi az, már a közt sem megfelelő eszköz akarunk érvényesítésére?

Egyiptom alkotmányának ünnepélyes kihirdetése

KAIRO. (Agerpres.)

A nyugati hírgyűnkések jelentése szerint Egyiptomban január 16-án hirdetik ki az új alkotmányt. Az alkotmány kihirdetésének ünnepélye Kairó egyik legnagyobb terén fog lefolyni, ahol Nasser egyiptomi miniszterelnök felolvassa az alkotmányt.

—O—

A Japán Szocialista Párt a Kínai NK-val való kapcsolatok felvétele mellett foglal állást

PEKING. (Agerpres.)

A tokiói rádió jelentése szerint Szudzuki, a Japán Szocialista Párt elnöke, január 13-án Kumamoto városban (Kiuszui sziget) tartott beszédében kijelentette: Ugy vili, itt az ideje, hogy felszámolják a Kínai NK és Japán közötti ellentétet és hogy a két ország között diplomáciai kapcsolat létesüljön. A szocialista párt fel akarja szüntetni Hatoyamát, Japán miniszterelnököt, hogy küldjön megbízottat Kínába. A szocialista párt is el akarja küldeni egyik megbízottját Kínába, január végére pedig értekezletet akar összehívni, a Kínai NK elismerésére vonatkozó követelés támogatására.

—O—

Az ENSZ elé terjesztik az Oman elleni angol agresszió kérdését

RIAD. (Agerpres.)

Szaud-Arábia külügyminisztériumában bejelentették, hogy a kormány az Egyesült Nemzetek Szervezete elé viszi az Oman hercegség elleni angol agresszió ügyét. A külügyminisztérium nyilatkozatában hangsúlyozzák, hogy Szaud-Arábia hivatalosan is elismerte Oman függetlenségét státusát és minden eszközzel meg akarja védeni ezt a területet az angol agresszióval szemben.

Néhány sorban

DELHI. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Az indiai fővárosban január 12-én bemutatták a „Bharat Darsan” (Az indiai látogatás) című színes indiai dokumentum filmet.

A film bemutatja N. A. Bulsanvin és N. Sz. Hruscsov elvtársak történelmi jelentőségű indiai látogatását, a szovjet vezetők lelkes fogadtatásának meghatározó jelenetét, a delhi-i, kalkuttai, bombay-i találkozókát és nagygyűléseket. Január 13-án Kalkuttában, Bombayban és India más nagy városaiban megkezdtek a film vetítését.

★

DAMASZKUSZ. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A „Szikor” lengyel társaság megkezdte a Szírián, Jordánián és Szaud-Arábián átvonuló Hedzsasz

vasutvonal újjáépítési munkálatait

műszaki tervének kidolgozását. Január végén husz lengyel szakember utazik Szaud-Arábiába, hogy résztvegyen az újjáépítési munkálatokban.

★

VARSO. (Agerpres.) — A PAP jelenti:

A Lengyel NK és a Német DK megbízottai légiforgalmi egyezményt írtak alá. Az egyezmény értelmében Varso és Berlin között állandó légi-közlekedés létesül.

★

PEKING. (Agerpres.)

Szendai japán tartomány lakosságának élszánt harca következtében az amerikai hatóságok kénytelenek voltak előlenni a Jamome repülőtér használatától. A repülőtérrel január 12-én átadták a japán kormány képviselőinek.

A hét filmjei

„DOZSA GYÖRGY” mozi: január 15-én: Egy éjszaka a Mont Blanc-on. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Naponta matiné 11 óra.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: január 15-én: Viszontlátásra Grock. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Matiné 11.30 óra.

„HERBAC JANOS” mozi: január 15-én: 2x2 néha 5. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Matiné 11.30 óra.

„J. L. CARAGIALE” mozi: január 15-én: A kaméliás hölgy. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Matiné 11.30 óra.

„UJ IDOK” mozi: január 15-én: A „B” akció. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Matiné 11.30 óra.

„SOLIDARITATEA” mozi (Gáj): január 15-én: Vigyázat, banditák! Előadások: hétköznap: 7 óra, vasárnap: 3, 5 és 7 óra.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikolaka): január 15-én: Spanyoltéri laknyok. Előadások: 5 és 7 óra.

„ILIE PINTILIE” CFR mozi: (Mosóczi-telep): január 15-én: Valahol találkozunk.

„DECEMBER 30” üzemi film-színház: január 15-én: Egy lopott csók.

„NICOLAE BALCESCU” mozi (Lippa): január 15-én: Ivan Brovkin.

„PETOFI SANDOR” mozi (Radna): január 15-én: Kékli utak.

„POPULAR” mozi: (Nagyzentmiklós): január 15-én: Fridolin.

★
AZ ARADI BABSZÍNHÁZ MŰSORA: Ma, vasárnap, január 15-én: 11 óra: Piros tulipánok. Az előadás román nyelvű.

Az Egyesült Államok nukleáris kísérleteket készít elő a Csendes-óceánon

WASHINGTON. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Az amerikai atomenergia bizottság és az Egyesült Államok honvédelmi minisztériuma január 12-én nyilatkozatot tett közzé, amelyben hangsúlyozzák, hogy az Egyesült Államok „előkészületeket tesz nukleáris kísérletekre, amelyeket az év tava-

szán az Eniwetok-i (Korál-szigeteken) hajtanak majd végre.”

Strauss, az atomenergia bizottság elnöke külön nyilatkozatban közli, hogy „olyan atomfegyverrel kísérleteznek, amelynek kisebb a rombolóereje, mint az 1954-ben kipróbált fegyvernek.”

★

NEWYORK. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Kerr, a Newyork Herald Tribune washingtoni tudósítójának véleménye szerint az amerikai atomenergia bizottságnak a közeli nukleáris kísérletekkel kapcsolatos nyilatkozata „Amerika válasza” az atomfegyverekkel való kísérletezések felügyeletével kapcsolatos szovjet és indiai javaslatra.

Az Izrael elleni szíriai panasz vitája a Biztonsági Tanácsban

NEWYORK. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Biztonsági Tanács január 13-i délelőtti ülését folytatta Szíria Izrael elleni panaszának megvitatásával.

Ausztrália, Kuba és Peru képviselői megköszönték az izraeli fegyveres csapatoknak Szíria ellen elkövetett támadását és amellett foglaltak állást, a Biztonsági Tanács figyelmeztesse Izraelt arra, hogy hasonló akciók megengedhetetlenek. Hasonló-

képpen annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy Izrael kártérítéssel tartozik Szíriának az emberáldozatokért és az okozott anyagi károkért.

A Biztonsági Tanács január 17-én fejezi be a szíriai panasz vitáját.

A külpolitika hét napja

ujabb és minden eddigénél is erőteljesebb megnyilatkozása vehet véget. A kommunista párt keddi napgyűlését és ezt követően, a Francia Kommunista Párt Központi Bizottsága szerdai teljes ülését hatalmas érdeklődés előzi meg tehát, annál is inkább, mivel Duclos elvtárs hosszabb cikkben mutatott rá a baloldali pártok összefogásának fontosságára.

Nem lehet a népakaratot elnémetani. Hiába berzenkednek az amerikai reakciós lapok, hiába helyezik kiáltásba, hogy az atlanti szövetségben belül Nyugat-Németországot helyezi Franciaország fölé. Franciaország népe nem akar tudni semmiféle atlanti szövetségről, mert célja a semlegesség és ezért tör lándászt a baloldali politika mellett. A francia nép tudja, hogy nem létezik súlyosabb fenyegetés Franciaország számára, mint az, hogy határán egy dőlő fegyverperzelt revansista német hadsereg alakult, amelynek létesüléséhez a francia reakciós kormányok is hozzájárultak.

Nem tévedünk, ha azt állítjuk: a franciaországi események is előidézték, hogy napvilágot látott

Dulles külügyminiszter fenyegető nyilatkozata

Jogos felháborodással értesült a világ közvéleménye arról, hogy amikor a népek már eltemették az atomszarvasokat korszakát, Dulles amerikai külügyminiszter tíz körrel próbálja kiadni az „erőpolitika” roszdás fegyverét, hogy megfenyegetse vele a jóra, nemesre törő emberek millióit.

Dulles, James Shepley-nek, a Life című folyóirat munkatársának adott nyilatkozatában nem átalította a háborús feszültség állandó fenntartását a külpolitikai vonalvezetés „művészeteként” emlegetni. Szerinte, aki nem ura annak a

művészetnek, amely előzet a háború küszöbéig, anélkül, hogy háborúra kerülne a sor, az elkerülhetetlenül háborúba sodródik. Dulles ennek az egészen újszerű, de teljes mértékben hamis tételnek igazolására azt próbálja felhozni, hogy mind a koreai fegyverszünet, mind az indokínai háború beszűntetése és az, hogy az USA megakadályozta Kína agresszióját Tajvan ellen” (vagyis, hogy a Kínai NK felszabadítsa Tajvánt) „annak köszönhető, hogy Amerika a teljes amerikai haderő bevetésével fenyegette meg Kínát.”

Aki figyelemmel kíséri a háború utáni évek eseményeit, a koreai fegyverszünetet megelőzően és a genfi tárgyalások idején, tisztában van azzal, hogy Dulles állítása nem egyéb a tények tudatos meghamisításánál.

Ez kitűnik többek között az angol Manchester Guardian cikkéből is, amely megállapítja, hogy „Dulles helytelenül állítja be az eseményeket.” A lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy „Nem az amerikai fenyegetőzés, hanem saját elhatározása készítette Kínát arra, hogy ne avatkozzék be a koreai és indokínai háborúba.”

Sokkal erősebben fejezi ki roszizását a Times afőlött, hogy az amerikai külügyminiszter „pontatlannul idézte az eseményeket. Különösen az amerikaiaknak a Vietnámból északra lévő területek bombázására irányuló szennyes terevével kapcsolatban:

„Dulles feljuttatta az Egyesült Államok és Nagybritannia egyik legélesebb háborúutáni nézeteltérését.” — írja a Times és hozzáfűzi, „Az amerikai külügyminiszternek nincs igaz, amikor azt állítja, hogy az angol kormány valaha is beleegyezést adott volna a vietnámi háborúba való katonai beavatkozáshoz.” „Nincs iga-

za akkor sem, amikor azt állítja, hogy Nagybritannia támogatta volna a Vietnámból északra lévő kínai terület bombázását” — hangoztatja a Times.

Előrevetítik tehát az angol lapok cíkei Eden és Eisenhower közötti találkozásának árnyoldait, amelyek előreláthatólag rányomják bélyegüket a két államfőre megbeszélésére.

Rosszul állhat a „szövetségek” egyetértése a közép-keleti kérdésben is, ahol minden angol nyomás ellenére

Jordánia visszatérítő megállapítása

nehéz helyzet elé állította az angol diplomáciát. Anglia tehát nem teljesítette megfelelően az agresszív tömbök összelátolásában reábróló feladatokat. Az imperialista politika régi hagyományait őrző angol kormány ugyanis be kellett látnia, hogy olyan korszakba léptünk, amikor a kis népeknek is „megjött a hangjuk”. Az a hatalmas lelkesedés, amelyet El Rifai-nak, Jordánia miniszterelnökének a bagdadi paktummal szemben elhangzott elutasító nyilatkozata a jordániai nép körében keltett, azt igazolja, hogy végre a népakarat érvényesül ebben a területre néző kicsi, közép-keleti országban is.

Hiba lenne azonban a jordániai események jelentőségét csupán a kis ország szempontjából értékelni. Jordánia magatartása új erőt öntött egyes arab országokban a paktum felmondására irányuló mind élesebb való mozgalmakba. Az Egyiptomi Gazette azt írja, hogy a jordániai kormány állásfoglalása kétségtelenül kiható az iraki helyzetre is, ahol egyre növekszik a tiltakozó mozgalom Nuri Szaid kormányja ellen, amely bevonta az országot az araboktól anynyira gyűlölt paktumba.

Mi sem igazolja jobban az angol diplomácia kétségbeesett kapkodását

a Közép-Keleten, mint az, hogy Anglia csapatokat küld Ciprus szigetére, amely egyre ingadozóbb támaszpontja az angolok középkeleti katonai terveinek. Egyiptom, Szíria és Szaud-Arábia elhatározták, hogy anyagi segítséggel függetlenítik Jordániát az angol gyarmatosítók pénzügyi zsarolásának befolyásától — mint láthatjuk, az imperializmus egyik fegyverét már kiütötte az angol kormány kezéből.

Marad tehát a másik fegyver: a nyerserővel való fenyegetőzés. Nem kételkedünk benne, hogy ugyanannyi, mint a gazdasági téren megmutatkozó összefogás, a békeszerződés népek együttműködése katonai téren is megmondandó kényszerítő az agresszív tervek kiigyalóit. Egyre több jelölés államfőji nyilatkozata tüli el a fegyveres erőszak alkalmazását és hangsúlyozza a békes tárgyalások politikájának szükségességét. Ebből a szempontból jelentős esemény Tito, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság elnöke és Nasser, Egyiptom miniszterelnökének közös nyilatkozata is.

A két államfőji határozottan elítélte az erőpolitikát, a „hidegháború” fenntartására irányuló törekvéseket és határozottan állást foglalt a különböző rendszerű országok békes együttélése eszméje mellett. Amint láthatjuk tehát

egyre hatalmasabbak a béke erői,

amelyek szilárdan menetelnek azon az úton, amelyen már eddig is történelmi jelentőségű sikereket érttek el a békes együttélés megteremtésében, a népek közötti bizalom megszilárdításában. Erről az útról nem téríthet le a béke híveinek számszerűtlen semilyen fenyegetőzés, mert nem létezik olyan fegyver, amelyet a béke erői nem tudnának az agresszorokra visszafordítani.

Bakács Béla